

Introduktion till sammanställningen av nya testamentets utsagor om lagen

När man talar om lagen är det många missuppfattningar som hindrar en rätt förståelse. Den vanligaste är antagligen att när man hör om "lagen" tänker man endast på de 10 buden eller alla regler som finns i Moseböckerna. Men när judar talar om lagen är det alla de fem moseböckerna som helhet de tänker på. Det är dessa fem som är torahn, det ord som översätts till lag i svenska. Torah är dock inte ett juridiskt begrepp utan ett pedagogiskt. Man skulle därför hellre ha översatt torah till "undervisning". Att tala om Mose undervisning för tankarna mer rätt än att tala om Mose lag. I de fem moseböckerna (lagen) finns förutom 613 bud hela offersystemet presenterat, som ju berättar hur man ska få förlåtelse och frid med Gud när man brutit mot Hans goda vilja (lag). De föreskrifterna kommer i första hand i tredje mosebok, alltså centralt i lagen. Därutöver innehåller ju lagen mänsklighetens urhistoria alltifrån skapelsen. Noa, Abraham, Isak, Jakob och Josef är några av de gestalter som möter oss i lagens berättande delar.

I galaterbrevet finns några avsnitt där sammanhanget ger att Paulus talar specifikt om de legala delarna (buden) i lagen. Men överallt annars så är de åtminstone de fem moseböckerna som helhet som vi ska tänka på när vi hör ordet lag. Ibland används också "lag" för att beteckna hela gamla testamentet. Men i regel alltså de fem moseböckerna.

Jag har försökt få med alla verser som behandlar lagen på sätt eller annat. Säkert har jag ändå missat någon vers. De kommentarer som är skrivna i samband med verserna är i regel mina egna. Är det direkta citat har jag strävat till att ange varifrån det är hämtat. Jag riktar stor tacksamhet gentemot David H. Sterns översättning och kommentar till nya testamentet (Complete Jewish Bible och Jewish New Testament Commentary). När jag citerat någon av dessa har jag förkortat JNT eller JNTk, kommentaren anges med k. Det är nog dessa som har öppnat ögonen på mig för att det finns ingen motsättning mellan lagen och evangeliet. Jag behöver inte längre ha en schizofren hållning där jag ena stunden ropar "halleluja jag är fri från lagen" och nästa stund grundar min syn på behovet av äktenskaplig trohet m.m. just på lagens föreskrifter. Bitarna har fallit på plats och jag hoppas att samma sak skulle få hända för många andra. Evangeliet tillför den slutliga lösningen på syndens problematik som lagen i sig själv inte innehåller. Lagen överbevisar om synd, den visar på att den enda vägen till Guds närhet går via att en annan (ett offerdjur i gamla testamentet) ger sitt liv i mitt ställe osv. Men den för evigt fullt juridiskt hållbara lösningen på hur en syndig mänska skall kunna komma in i Guds närhet presenteras först i nya testamentet. Gamla testamentet är ju dock fullt med förebådanden om vad som skall komma, genom profetior bl.a. men även mycket tydligt genom offersystemets regler och stipulationer.

Kapitelindelningen är ju inte så genomtänkt och det finns många dubbleringar i kommentarerna, som du märker. Jag har försökt hålla mig till ett system som innebär att bibelverserna är skrivna med vanlig stil medan kommentarerna är skrivna i kursiv.

Tore